

OBLÍBENÁ ZNAČKA NA FARMĚ V MILNÉ

Rodinná farma sídlící v jihočeské obci Milná se specializuje na chov masného skotu. Téměř veškerou výměru zemědělské půdy tvoří trvalé travní porosty, a tak stěžejní technikou na farmě jsou kromě traktorů stroje na sklizeň píče. Majitelé společnosti vsadili v roce 1996 na značku Pöttinger a ani po téměř čtvrt století nemají důvod měnit.

FARMA MILNÁ s. r. o. sídlí ve stejnojmenné obci ležící nedaleko jihočeského Frymburka. Od roku 1993 zde hospodaří Ing. Václav Valenta, CSc. Jako kluk z vesnice od Temelína měl k zemědělství od mládí blízko. Vystudoval střední zemědělskou školu a posléze i vysokou. Po promoci odjel do jihočeského pohraničí a v zaměstnání prošel řadou funkcí, od zootechnika až po ředitele Státního statku Kájov. Když začala na začátku devadesátých let parcelizace statků, rozhodl se, že půjde cestou soukromého zemědělce. Pronajal si 896 hektarů zemědělské půdy, 323 kusů skotu, nějaké použité stroje a zaměřil se na chov českého strakatého skotu s produkcí mléka. Později koupil farmu v Milné a rozšířil výměru nákupem a pronájmem další půdy jak od státu, tak od restituentů. Jedním ze zásadních rozhodnutí posléze bylo nepokračovat v produkci mléka a nadále se věnovat chovu masného skotu. S tím se změnil i způsob hospodaření. Ing. Valenta postupně zatravnil ornou půdu poskytující jen podprůměrné výnosy a pozemky přeměnil na louky a pastviny. Důležitým mezníkem v historii farmy je rok 2000, kdy FARMA MILNÁ získala certifikát ekologického hospodaření. Tomu byl postupně podřízen celý systém hospodaření.

V roce 2013 byla zprovozněna malá bioplynová stanice s výkonem 250 kW, jako doplněk k chovu skotu. Konstruována je pro travní senáž (s obsahem sušiny 32 %) a chlévskou mrvu.

Dnes činí výměra zemědělské půdy celkem 1680 ha, z toho pouhých 60 ha tvoří orná půda. Na rodinnou farmu značná výměra. Ing. Valenta ale má již dlouhá léta nepostradatelného pomocníka ve svém vnukovi a jednateli společnosti Ing. Jiřím Valterovi.

CHOV MASNÉHO SKOTU

Na jihočeských pastvinách se skotu daří. „Specializujeme se na chov masného skotu plemen red angus, masný simental a limousine,“ představuje farmu Ing. Jiří Valter a pokračuje: „A protože jsme čistě uživatelský chov, pracujeme s kříženci těchto plemen. Vyhovuje to i našim dlouholetým odběratelům.“ V nedalekém Olšově majitelé farmy vybudovali odchovnu jalovic, a tak v zásta-

Vedoucí prodeje strojů AGROZET Český Krumlov David Toman (vlevo) s jednatelem společnosti FARMA MILNÁ s. r. o. Ing. Jiřím Valterem a zástupcem firmy Pöttinger pro Českou republiku Ing. Zdeňkem Bílým

vové hmotnosti prodávají pouze býčky a jalovice si nechávají jednak do chovu, jednak na výkrm, kdy je následně prodávají v jatečné zralosti. V současné době mají v chovu 590

matek, kolem stovky jednoleťtých jalovic a stejný počet dvouletých, 80 jalovic ve výkrmu a 22 plemenných býků. Včetně telat má farma v chovu 1300 až 1350 kusů skotu.

Využitím šneků, tedy současným řádkováním posečené píče, ušetří v Milné jednu pracovní operaci. Další velkou předností takto nařádkované píče je její čistota a minimální obsah příměsí

V HLAVNÍ ROLI PÍCE

Velkou péčí musí farmáři věnovat trvalým travním porostům, neboť ty jsou zdrojem hlavního krmiva – píce. Z celkové výměry tvoří louky a pastviny celých 1620 ha. „Každý rok na jaře louky převládáme a na čtvrtinu ploch aplikujeme organické hnojivo,“ informuje nás Ing. Valter. Na zbylé ploše, tedy na 60 ha, hospodáři pěstují obilniny jako vítaný zdroj slámy. Tu potřebují při zimním ustájení zvířat. Z uvedeného je zřejmé, že na rozdíl od jiných zemědělských podniků je na farmě v Milné stěžejní technika na sklizeň píce. Ta má téměř výhradně značku Pöttinger a při jejím nákupu a servisu farmáři spolupracují již skoro čtvrt století se společností AGROZET České Budějovice, a. s. a jejím střediskem v Českém Krumlově.

VĚRNOST JEDNÉ ZNAČCE

První dva stroje, obraceč píce Pöttinger Eurohit 58 NZ a senážní vůz Siloprofi 3 D, si pořídili téměř přesně před 24 lety, v červnu roku 1996. O měsíc později následoval nákup taženého žacího stroje Cat Nova 310 T CR a shrnovače Eurotop 800. Tím začala éra strojů Pöttinger v Milné. Vzhledem k velmi dobrým zkušenostem s prvními stroji majitelé farmy již u techniky tohoto výrobce zůstali. Ne že bychom jinou značku na farmě nenašli, ale červenobílé stroje Pöttinger zcela dominují. V následujícím období strojový park rozšířili o celou řadu dalších strojů. V roce 1997 to byl shrnovač Eurotop 460 N, po němž v roce 2002 následoval větší model Eurotop 801. A protože je posečenou píci třeba také odvézt, součástí nákupů byly také senážní vozy.

STÁLE VÝKONNĚJŠÍ TECHNIKA

Přechod na intenzivní způsob sklizně píce nastal v roce 2005, kdy dodal AGROZET Český Krumlov do Milné první senážní vůz Jumbo, model 6600 L. A protože se vůz osvědčil, doplnil jej v roce 2012 druhý, větší model 8010 L s objemem 80 m³, vybavený automatickým systémem broušení nožů Autocut. O rok později posílil linku na zpracování píce velký dvourotorový shrnovač s tvor-

lečně s žací kombinací Novacat X8 v provedení bez kondicionéru, s pracovním záběrem 8,3 m. Ve stejném roce ještě objednávali také obraceč Hit 8.81. Zatím posledním nákupem je v loňském roce dodaná žací kombinace Novacat A10 CF vybavená šnekovým dopravníkem pro možnost řádkování posečené píce, disponující pracovním záběrem až 9,6 m.

Díky současnému vybavení žací technikou si v Milné

to vlhkost píce dovolí, využitím šneků, tedy současným řádkováním posečené píce, ušetříme jednu pracovní operaci a náklady jak na pracovní sílu, tak na techniku. Sled žací kombinace se shozem následované sběracím vozem s řezáním je jednoznačně nejlevnějším způsobem sklizně. Další velkou předností takto nařádkované píce je její čistota a minimální obsah příměsí, což je z hlediska kvality krmiva velmi důležité. Rozdíl je

Posečenou a nařádkovanou píci sbírá senážní vůz vybavený řezacím ústrojím

bou středového řádku TOP 972 s maximálním pracovním záběrem 9,8 m. V roce 2015 nahradil první Jumbo 6600 L druhý senážní vůz Jumbo 8010 L, opět vybavený automatickým systémem broušení nožů Autocut.

V následujících letech majitelé farmy obraceli pozornost na vlastní sečení. Zrychlení sklizně píce zajišťuje čelní žací stroj Novacat 301 F alfa spo-

mohou vybrat mezi sklizní píce dvěma „letadly“. Soupravu tvoří vždy čelní žací stroj Novacat 301 F alfa, který je doplněn jednou ze dvou kombinací. „S žací kombinací Novacat A10 CF ještě nemáme mnoho zkušeností, pracovala loni pouze část sezóny, ale v budoucnu bychom ji rádi využívali co nejvíce,“ vysvětluje Ing. Valter a pokračuje: „Důvodů je celá řada. Pokud

znatelný i v opotřebením nožů na senážních vozech. Při standardní sklizni s použitím shrnovače přebíruje obsluha nože po deseti jízdách, při sklizni se shozem jsou po dvaceti jízdách stále ostré. Zjednodušuje se logistika, minimalizují prostoje a zvyšuje flexibilita sklizně. Navíc pro agregaci tato souprava nevyžaduje silný traktor, postačí výkon kolem 200 k.“

Tímto způsobem budou na farmě sklízet všechny porosty, pokud jim to vlhkost píce dovolí. Pokud bude vlhkost větší, lze zvednutím zadních krytů na kombinaci Novacat A10 CF sklízet píci na široko nebo využít druhou kombinaci Novacat X8. Mít možnost volby je vždy příjemné.

ORGANIZACE SKLIZNĚ

Při pohledu na nedalekou vodní hladinu přehrady Lipno by se mohlo zdát, že v Milné farmáře sucho netrápí, ale opak je pravdou. „Dříve jsme prováděli na výnosných plochách běžně tři seče, na ostatních pak dvě, v posledních letech jsme však většinou na dvou sečích na všech pozemcích,“ konstatuje Ing. Valter. Snižuje se roční úhrn srážek a ty jsou navíc často ve formě prudkých bouřek s velkým odtokem. Odečteme-li plochu pastvin, stroje sklídí i za těchto podmínek každý rok píci z přibližně z 2500 ha. A to je již

zkouška kvality a odolnosti techniky.

„První seče, pokud to počasí dovolí, začínají kolem 25. května,“ konstatuje Ing. Valtr a dodává: „Trvají přibližně měsíc a pak na ně plynule navazují otavy.“

Nejdříve vyjíždí linka na sklizeň senáže pro dobytek. Tvoří ji „letadlo“ tvořené čelním žací strojem a žací kombinací. Pokud farmáři nasadí kombinaci Novacat X8, následuje shrnovač a sběrací senážní vůz Jumbo 8010 L, pokud seče kombinace Novacat A10 CF se shazovacími šneky, následuje rovnou sběr senážním vozem a odvoz na jámu. Veškeré práce si při tomto způsobu sklizně na farmě zajišťují vlastní technikou. „Pro dobytek je delší senáž vytvořená sběracími vozy výhodnější,“ vysvětluje Ing. Valter a pokračuje: „Z první seče si tedy pokryjeme potřebu senáže pro skot a následně si vytvoříme bilanci senáže pro bioplynovou stanici. Pokud pro ni sklízíme

senáž ještě z první seče, zveme si na sběr samojízdnou řezačku ve službě. Ta vytvoří krátkou řezanku vhodnou pro bioplynku.“

Další senáž se sklízí v druhé seči a část porostů je třeba sklídit také na seno. V tom případě je nasazena standardní linka, kterou tvoří žací kombinace, obraceč, shrnovač a lis na válcové balíky o průměru 125 cm.

VYSOKÁ PRODUKTIVITA PRÁCE

V průměru se sklizně píce zúčastní pět obsluh se stroji, ale pokud je méně hmoty, například při otavách, nasazení „letadla“ s žací kombinací Novacat A10 CF se shozem, následované sběrem s řezáním vozem Jumbo 8010 L se ukazuje jako nejrychlejší a nejekonomičtější způsob sklizně. Včetně dusání na jámě jej zvládnou tři zaměstnanci. Denní výkon se pohybuje mezi 20 a 40 sklizenými hektary při

velmi příznivé spotřebě pohonných hmot.

Na závěr je ještě třeba vyzdvihnout práci senážních vozů, které patří mezi nejvytíženější techniku. V agregaci s traktory o výkonu 200 a 230 koní odvázejí při sběru přibližně 12 t řezanky (od řezačky kolem 9 t). Velkým pomocníkem pro obsluhu je systém broušení nožů Autocut. Díky průběžnému přebroušování během dne je kvalita řezanky konstantní. Za sezónu v Milné evidují přibližně 800 jízd, tedy kolem 400 jízd na každý sběrací vůz. Dojezdové vzdálenosti se pohybují od jednoho do deseti kilometrů. Starší z dvojice pracantů tak má v „nohách“ kolem 3500 jízd a 30 000 najetých kilometrů nejen po silnici, ale také v náročném terénu.

Celkově musí technika na sklizeň píce každý rok zajistit pro skot 5500 t senáže a pro bioplynovou stanici další 4500 t senáže. Ta je uskladněna v 10 žlabech.

Pro zajištění chovu je dále třeba zabalit minimálně 700 balíků sena, v dobrých letech je to ale až 3000 balíků. Doplňkově na farmě ještě vyrábějí menší množství balíků senáže pro stáj jalovic.

Na dosažené výsledky má vliv nejen kvalitní technika, ale také dobře fungující servis. Vedení farmy velmi dobře hodnotí techniku Pöttinger a oceňuje také dlouholetou spolupráci se společností AGROZET. Stroje pracují víceméně bez problémů a jejich servis se omezuje především na výměnu opotřebitelných dílů. Pokud však dojde k poruše stroje, servis v Českém Krumlově závadu rychle opraví. Mít servis tak říkájící za humny je pro farmáře bonus navíc. ■

Jiří Hruška

Foto autor a archiv AGROZET

Vozy Pöttinger Jumbo 8010 L patří mezi nejvytíženější techniku na farmě